

N:o 38.

Kongl. Maj:ts nådiga proposition till Riksdagen, angående tjänstårsberäkning i visst fall för lärare eller lärarinna vid folkskola; gifven Stockholms slott den 31 december 1900.

Med hänvisning till bilagda utdrag af statsrådsprotokollet öfver ecklesiastikärenden för denna dag vill Kongl. Maj:t föreslå Riksdagen medgifva,

att tjänstgöring efter behörigt förordnande såsom lärare eller lärarinna vid någon med folkskolelärare- eller folkskolelärarinneseminarium förenad öfningsskola skall anses lika med tjänstgöring såsom ordinarie lärare eller lärarinna vid folkskola såväl i afseende å rätt för ordinarie lärare eller lärarinna vid folkskola att efter viss tids tjänstgöring komma i åtnjutande af ålderstillägg som i afseende å rätt för skoldistrikt att för aflönande af sådan lärare eller lärarinna erhålla statsbidrag.

Kongl. Maj:t förblifver Riksdagen med all Kongl. nåd och ynnest städse välbevågen.

Under Hans Maj:ts

Min Allernådigste Konungs och Herres sjukdom:

GUSTAF.

Nils Claëson.

Utdrag af protokollet öfver ecklesiastikärenden, hållet inför Hans Kongl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet å Stockholms slott den 31 december 1900.

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern friherre VON OTTER,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena LAGERHEIM,
Statsråden: WIKBLAD,

ANNERSTEDT,
herr VON KRUSENSTJERNA,
grefve WACHTMEISTER,
CLAËSON,
DYRSSEN,
CRUSEBJÖRN,
ODELBERG,
HUSBERG.

Föredragande departementschefen, statsrådet Claëson, anförde:

*Ang. tjänstårs-
beräkning i
visst fall för
lärare eller
lärarinna vid
folkskola.*

»Genom nådiga kungörelsen angående ändring för visst fall af gällande bestämmelser om aflöning och lönetillskott åt folkskolelärare den 15 juni 1892 är stadgadt, att tjänstgöring efter behörigt förordnande såsom lärare eller lärarinna vid någon med folkskolelärare- eller folkskolelärarinneseminarium förenad öfningsskola skall anses lika med tjänstgöring såsom ordinarie lärare eller lärarinna vid folkskola såväl i afseende å rätt för ordinarie lärare eller lärarinna vid folkskola att efter viss tids tjänstgöring erhålla i årlig lön minst 700 kronor som i afseende å rätt för skoldistrikt att för sådan lärare eller lärarinna erhålla högsta medgifna lönetillskott.

Denna kungörelse, hvilken tillkom efter det Riksdagen bifallit af Kongl. Maj:t i ämnet aflåten nådig proposition, är numera utan betydelse, sedan genom nådiga kungörelsen angående aflöning åt lärare vid folkskolor och småskolor den 1 juni 1900 lärarnes och lärarinnornas vid folkskolor löner blifvit från och med år 1901 höjda så, att ordinarie lärare eller lärarinna skall i årlig lön åtnjuta, utom bostad och vedbrand, minst 700 kronor samt ega rätt till tre ålderstillägg å 100 kronor hvarterda, det första efter fem, det andra efter tio och det tredje efter femton års oförvitlig tjenstgöring. Men de förmåner, som 1892 års kungörelse afsåg att bereda icke endast åt de vid seminariernas öfnings-skolor anställda lärare och lärarinnor, utan äfven åt seminarierna sjelfva, torde fortfarande böra komma såväl de förra som de senare till godo; och fördenskull äro nya bestämmelser i detta hänseende nödvändiga.

Till närmare belysning af syftemålet med 1892 års kungörelse må det tillåtas mig att erinra om det yttrande, hvilket af föredragande departementschefen afgafs vid det tillfälle, då Kongl. Maj:t beslöt till Riksdagen aflåta nyssberörda nådiga proposition. Departementschefen anförde dervid:

»Enligt nådiga brevet den 31 december 1877 eger examinerad folkskolelärare, som efter vederbörligt förordnande bestrider läraretjenst vid folkskolelärareseminariernas öfningsskolor, att för åtnjutande af pension från folkskolelärnarnes pensionsinrättning räkna hela den tid, han i nämnda egenskap tjenstgjort, såsom ordinarie tjänstår. Deremot har sådan lärare icke rätt att räkna sig samma tid till godo äfven för uppflyttning i högre lönegrad såsom folkskolelärare. Rättigheten att efter viss tids tjenstgöring erhålla i årlig lön minst 700 kronor tillkommer nämligen, enligt § 1 mom. 1 af kongl. kungörelsen angående aflöning åt lärare och lärarinnor vid folkskolor och småskolor den 20 januari 1882, sådant samma moment lyder enligt kongl. kungörelsen den 5 oktober 1891, endast sådan ordinarie lärare eller lärarinna vid folkskola, som i denna egenskap oförvitligt tjenstgjort under fem år. Det är vid sådant förhållande att befara, att mera framstående lärare icke skola söka anställning vid ifrågavarande öfningsskolor och att, om någon gör det, han skall qvarstanna der endast en kortare tid.

»Då det emellertid är af vikt, att seminariernas elever under sin utbildningstid för lärarekallet få höra dugande och erfarne lärares undervisning och då det jemväl i öfrigt synes i hög grad billigt, att bemälda lärare få räkna sin tjenstgöringstid vid seminariernas öfnings-skolor som ordinarie tjänstår äfven i oförmälda hänseende, synes en sådan förmån böra dem beredas, och lärar i sammanhang dermed en

motsvarande jemkning böra ske i gällande bestämmelser om lönetillskott af allmänna medel för lärare vid folkskolor. Kongl. kungörelsen den 5 juni 1885 § 2, sådan denna lyder enligt kongl. kungörelsen den 5 oktober 1891, tillerkänner nämligen skoldistrikt rätt att i lönetillskott uppbära högsta medgifna beloppet, 466 kronor 67 öre, endast för sådan ordinarie lärare eller lärarinna vid folkskola, som i denna egenskap tjenstgjort under fem år.»

Hvad dåvarande chefen för ecklesiastikdepartementet sålunda yttrade, visar oförtydbart, hurusom det föreslagna stadgandet afsåg dels att skaffa seminarierna dugande lärare, dels ock att tillförsäkra lärarne vid dessa läroanstalters öfningsskolor rätt att, då de öfverginge i folkskolans tjenst, för erhållande af ålderstillägg räkna sig sin tjenstgöring vid öfningsskolan till godo lika med tjenstgöring vid folkskola och att bereda skoldistrikt rätt till lönetillskott för sådan lärare i lika mån som för annan folkskolelärare.

De derför anförda skälen ega fortfarande full giltighet; och jag får fördenskull och emedan lämpligt torde vara att, då nya bestämmelser i ämnet nu ifrågasättas, dessa varda så affattade, att de må kunna vinna tillämpning äfven för det fall, att beloppet af folkskolelärares löner skulle förändras, i underdånighet hemställa, det Kongl. Maj:t behagade i nådig proposition föreslå Riksdagen medgifva, att tjenstgöring efter behörigt förordnande såsom lärare eller lärarinna vid någon med folkskolelärare- eller folkskoleläraresseseminarium förenad öfningskola skall anses lika med tjenstgöring såsom ordinarie lärare eller lärarinna vid folkskola såväl i afseende å rätt för ordinarie lärare eller lärarinna vid folkskola att efter viss tids tjenstgöring komma i åtnjutande af ålderstillägg som i afseende å rätt för skoldistrikt att för aflönande af sådan lärare eller lärarinna erhålla statsbidrag.»

Till denna, af statsrådets öfrige ledamöter biträdde hemställan behagade Hans Kongl. Höghet Kronprinsen-Regenten lemna bifall; och skulle nådig proposition af den lydelse, bilaga vid detta protokoll utvisar, till Riksdagen aflåtas.

Ex protocollo:

A. I. Lindhagen.